

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tat-12 ta' Mejju, 2004

Citazzjoni Numru. 285/1991/2

**Victor Camilleri u Nathalie Pace bħala diretturi għan-
nom u in rappreżentanza ta' *Natvic Lifts & Services
Limited***

Versus

**Victor Satariano u Victor Sant Fournier bħala diretturi
għan-nom u in rappreżent-anza ta' *Supplies Limited*, u
din bħala operatriċi ta' *I-Ascot Hotel***

F'din il-kawża s-soċjetà attriċi qiegħda titlob ħlas għal xogħol li għamlet għas-soċjetà konvenuta.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi l-konvenuta kienet qabbdet lill-attriċi tagħmel xogħol ta' manutenzjoni fil-*lifts* tal-lukanda *Ascot*, skond żewġ kuntratti mehmuża maċ-ċitazzjoni¹. F'dawn l-añħar xhur l-attriċi għamlet xogħlijiet ta' manutenzjoni u xogħlijiet oħra fl-interess tal-konvenuta u għandha tieñu

¹ *Foll. 6 et seq.*

sitt mija u disgħa u tmenin lira (Lm689) bħala ħlas tal-*maintenance contract fee* għas-snin 1989 u 1990, li kellhom jiġħallsu bil-quddiem. Billi għalxejn sejñet lill-konvenuta biex tħallas, is-soċjetà attriċi fetħet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti tikkundanna lill-konvenuta tħallasha sitt mija u disgħa u tmenin lira (Lm689) flimkien ma' l-imgħax u l-ispejjeż, fosthom dawk ta' ittra legali tad-9 ta' Novembru 1990.

Is-soċjetà konvenuta ressqet dawn l-eċċezzjonijiet:

1. hija kienet temmet il-kuntratt ta' manutenzjoni f'Ottubru ta' l-1990, u għalhekk ma għandhiex tħallas għal servizzi ta' manutenzjoni li ngħataw wara dik id-data; u
2. ix-xogħol ta' manutenzjoni magħmul mill-attriċi ma sarx kif iridu l-arti u s-sengħa, u ma kienx tal-kwalità miftiehma, tant illi l-*lift* għamel żmien twil wieqaf, bi ħtija tat-traskuraġni ta' l-attriċi, u minħabba f'hekk il-konvenuta ġarrbet ħafna danni.

B'dikriet ta' l-4 ta' Frar 1992 inħatar perit legali, u dan ikkonferma r-rapport tiegħu fis-6 ta' Ġunju 2002, ftit aktar minn għaxar snin wara li nħatar.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża ġraw hekk:

B'żewġ kitbiet, li fuqhom ma tidhirx data iżda li waħda minnhom, relativa għal-*lift* fil-lukanda tal-konvenuta, kellha tibda ssejñ mill-20 ta' Settembru 1989 għal tliet snin, u l-oħra, relativa għal-*lift* fl-*extension* tal-lukanda, kellha tibda ssejñ minn Novembru ta' l-1989 għal sentejn, il-partijiet ftiehm u illi s-soċjetà attriċi kellha tagħmel "*maintenance, inspection, cleaning and lubrication of mechanism of the lift*" kull xahrejn, u wkoll "*semi-annual safety tests*", bi ħlas ta' sitta u disgħin lira (Lm96) kull sena skond l-ewwel kitba, u ta' erbgħa u tmenin lira (Lm84) kull sena skond it-tieni kitba, b'dan illi għal tiswijiet u bdil ta' partijiet kellu jsir ħlas *extra*. Wara li jgħaddu s-sentejn li għalihom kien jorbot il-ftehim, kull parti setgħet ittemmu b'seññ minn tliet xhur wara illi tibgħat avviż b'ittra reġistrata.

Id-diretturi tas-soċjetà attriċi xehdu illi kien hemm okkażjoni meta l-mutur ta' wieħed mil-*lifts* inħaraq u kellu jsirlu *re-winding*. Dan għamlu sub-kuntrattur imqabba mill-attriċi. Biex isir ir-*re-winding* il-mutur kellu jitneħħa mill-post, u reġa' tqiegħed f'postu mill-attriċi wara xi sebat ijiem. Xi għaxart ijiem wara, iżda, il-mutur reġa' nħaraq u kellu jerġa' jittieħed għand is-sub-kuntrattur biex jerġa' jsir

re-winding. Dan ix-xogħol dam xi ftit aktar mill-ewwel darba iżda meta tlesta l-attriċi reġgħet qiegħdet il-mutur fil-post.

Saru xi xogħlijiet oħra żgħar, u l-attriċi talbet lill-konvenuta biex tħallas iżda l-konvenuta baqgħet ma tħallsitx. Għalhekk, billi l-konvenuta waqgħet lura sew fil-ħlas, kemm għax-xogħol barrani kif ukoll għax-xogħol ta' manutenzjoni, l-attriċi ma baqgħetx tagħti servizz. Wara xi żmien, l-attriċi offriet, minkejja n-nuqqas ta' ħlas, li tkompli tagħti s-servizzi tagħha, iżda l-*general manager* tal-konvenuta qalilha biex ma tkomplix. Il-ħlas baqa' ma sarx u għalhekk saret il-kawża.

Il-konvenuta tgħid illi l-attriċi kienet tonqos milli taqdi l-obbligazzjonijiet tagħha taħt il-kuntratti: *is-safety test* sar darba biss, u dan sar għax l-awtoritajiet pubbliċi kienu sejrin iħarrku lill-konvenuta talli ma kinitx tibgħat ir-rapport li l-attriċi kienet obbligata, skond it-tielet patt tal-kuntratti, li tipprovdilha; il-manutenzjoni, li kellha ssir kull xahrejn, qatt ma saret. Billi, ukoll, il-*lifts*, minħabba n-nuqqas ta' manutenzjoni, ma kinux jaħdmu sew, il-konvenuta kien ikollha ħafna lmenti mingħand it-*tour operators* li kienu jibagħtu t-turisti fil-lukanda, u ġieli wkoll kellha trodd xi flus.

Dwar l-episodju tal-mutur li nħaraq, il-*general manager* tal-konvenuta xehed illi meta l-*lift* waqaf u hu bagħat għall-attriċi, l-attriċi damet jumejn biex tibgħat *technician* biex jara x'kien meħtieġ li jsir. Il-mutur reġa' nġieb wara r-*re-winding* mhux wara ġimgħa, kif qalet l-attriċi, iżda fir-raba' ġimgħa, u l-għada stess il-mutur reġa' nħaraq. Meta kien jilmenta għad-dewmien biex il-mutur jitlesta, id-direttur ta' l-attriċi kien iwieġbu li ma kienx jiddependi minnu, għax ir-*re-winding* kien jagħmlu sub-kuntrattur imqabbad mill-attriċi. Meta mbagħad il-*general manager* tal-konvenuta mar jindaga mas-sub-kuntrattur, dan qallu li x-xogħol ma lestiehx għax l-attriċi ma kinitx tħallsitu, u li jekk jagħtih ħamsa u sebgħin lira (Lm75) ix-xogħol jitlesta l-għada. Il-konvenuta tħallset u fil-fatt il-mutur tassew tlesta l-għada, iżda minħabba fil-mod kif ġraw l-affarijiet il-konvenuta damet sitt ġimgħat mingħajr *lift*.

Kien hemm episodju ieħor fejn kellhom isiru xi xogħlijiet fuq *lock* ta' wieħed mil-*lifts*. Wara xi għaxart ijiem li din il-*lock* baqgħet ma ssewwietx, u minħabba f'hekk il-*lift* ma

kienx jiegaf f'wieħed mis-sulari tal-lukanda, il-konvenuta iddeċidiet li ttemm il-kuntratt u tqabbad kuntrattur ieħor biex jieħu ħsieb il-manutenzjoni tal-*lifts*. Dan kien f'Ottubru ta' l-1990.

Il-qorti taqbel mal-konklużjoni tal-perit legali illi l-*lifts* ma kinux jinżammu fi stat tajjeb ta' manutenzjoni, kif jixhed il-fatt illi bejn Ġunju u Settembru ta' l-1990 lill-konvenuta kienu spiss isirulha lmenti mir-residenti tal-lukanda. Madankollu, huwa fatt ukoll illi l-konvenuta kienet, għa minn April ta' l-1990, waqgħet lura fil-ħlasijiet, u dan kien jagħti jedd lill-attriċi illi ma tagħtix is-servizzi tagħha. Għalhekk, jekk ix-xogħlijiet ta' tiswiġa u manutenzjoni ma kinux isiru fil-pront, u minħabba f'hekk il-*lift* kien jagħmel żmien twil ma jaħdimx, il-ħtija kienet tal-konvenuta li ma kinitx tħallas. Lanqas ma tista' l-konvenuta tgħid illi ma kinitx tħallas għax ma kienx jingħata servizz: kienet waqgħet lura fil-ħlas ukoll qabel ma nqalgħu l-problemi fil-*lifts*.

Ma tistax issa l-konvenuta tippretendi li ma tħallasx għax servizz ma ngħatalhiex fil-pront meta s-servizz ma ngħatalhiex għax ma ħallsitx!

L-ewwel eċċezzjoni hija għalhekk miċħuda.

It-tieni eċċezzjoni tgħid illi l-konvenuta temmet il-kuntratt f'Ottubru ta' l-1990. Dan iżda ma setgħetx tagħmlu għax iż-żmien li għalih kien jorbot il-kuntratt kien għadu ma għalaqx, u ma kienx hemm nuqqas ta' l-attriċi li jagħti lill-konvenuta jedd li ttemm il-kuntratt qabel il-waqt.

It-tieni eċċezzjoni wkoll hija għalhekk miċħuda.

L-attriċi qiegħda titlob sitt mija u disgħa u tmenin lira (Lm689). Mill-*istatement* tagħha stess iżda jidher illi l-bilanċ li għandha tieħu huwa ta' ħames mija u disa' liri u ħamsa u ħamsin ċenteżmu (Lm509.55).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċħad l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà konvenuta, tikkundannaha tħallas lis-soċjetà attriċi ħames mija u disa' liri u ħamsa u ħamsin ċenteżmu (Lm509.55) flimkien ma' l-imgħaxijiet u l-ispejjeż mitluba fiċ-ċitazzjoni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----